

MAKROPRUDENCIÁLIS JELENTÉS 2023

KÉRDÉSEK
sajto@mnb.hu

A 2023. ÉVI MAKROPRUDENCIÁLIS JELENTÉS TARTALMA

Az MNB pénzügyi stabilitási célok eléréséhez kapcsolódó tevékenysége

Az egyes makroprudenciális
eszközök részletes vizsgálata

Az MNB szanálási
tevékenysége

Pénzügyi fogyasztóvédelmi
kockázatok és kezelésük

A pénzügyi stabilitást és szabályozást érintő aktuális kérdések

A ciklikus kockázatok, a lakás- és hitelpiaci folyamatok monitoringja, az anticiklikus tőkepufferráta aktiválása

Az adósságfék előírások effektivitása és az elsőlakás-vásárlók lakáshitel-piaci hozzáféréseinek támogatása

A kereskedelmiingatlan-piaci kockázatok preventív kezelése rendszerkockázati tőkepuffer előírásával

A hazai hitelintézeti szektor tőke-, likviditási és finanszírozási helyzete a jelenlegi turbulens gazdasági környezetben

A klímaváltozás rendszerkockázati vetületei és a zöld átállás makroprudenciális támogatási lehetőségei

A hazai árnyékbanki rendszerkockázatok alakulása és kezelési lehetőségük

KÉRDÉSEK
sajto@mb.hu

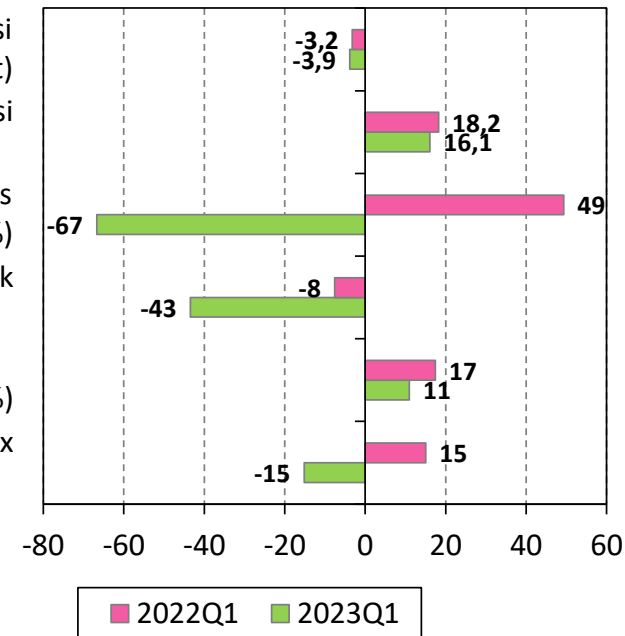
A CIKLIKUS RENDSZERKOCKÁZATOK ÉS A LAKÁSPIACI KOCKÁZATOK FOKOZOTT BIZONYTALANSÁG MELLETT ENYHÜLNEK

A ciklikus kockázatok enyhülésével együtt...

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Addicionális hitel/GDP rész	Red	Red	Red	Red	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
Háztartási addicionális hitel/GDP rész	Red	Red	Red	Red	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
Vállalati addicionális hitel/GDP rész	Red	Red	Red	Red	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
Globális hitelállomány/GDP-rés	Red	Red	Red	Red	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
Ingtatlanár/jövedelem (MNB)	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
Háztartási adósságszolgálat/rendelkezésre álló jövedelem	Red	Red	Red	Red	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
Bruttó külső adósság/GDP	Red	Red	Red	Red	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
Hitel-betét arány a hitelintézeti szektorban	Red	Red	Red	Red	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
Devizahitelek aránya	Red	Red	Red	Red	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
Folyó fizetési mérleg egyenleg/GDP	Red	Red	Red	Red	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
Bankrendszeri tőke megfelelési mutató	Red	Red	Red	Red	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green
Bankrendszeri tőkeáttétel	Red	Red	Red	Red	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green

... a lakáspiaci kockázatok is mérséklődnek

Addicionális háztartási hitel/GDP rész (%-pont)
 Addicionális háztartási hitel/GDP (%)
 Lakáshitel-nyújtás éves változása (%)
 Lakáspiaci tranzakciók éves változása (%)
 Lakáspiaci túlértékeltség (%)
 MNB reál lakásárindex éves változása (%)

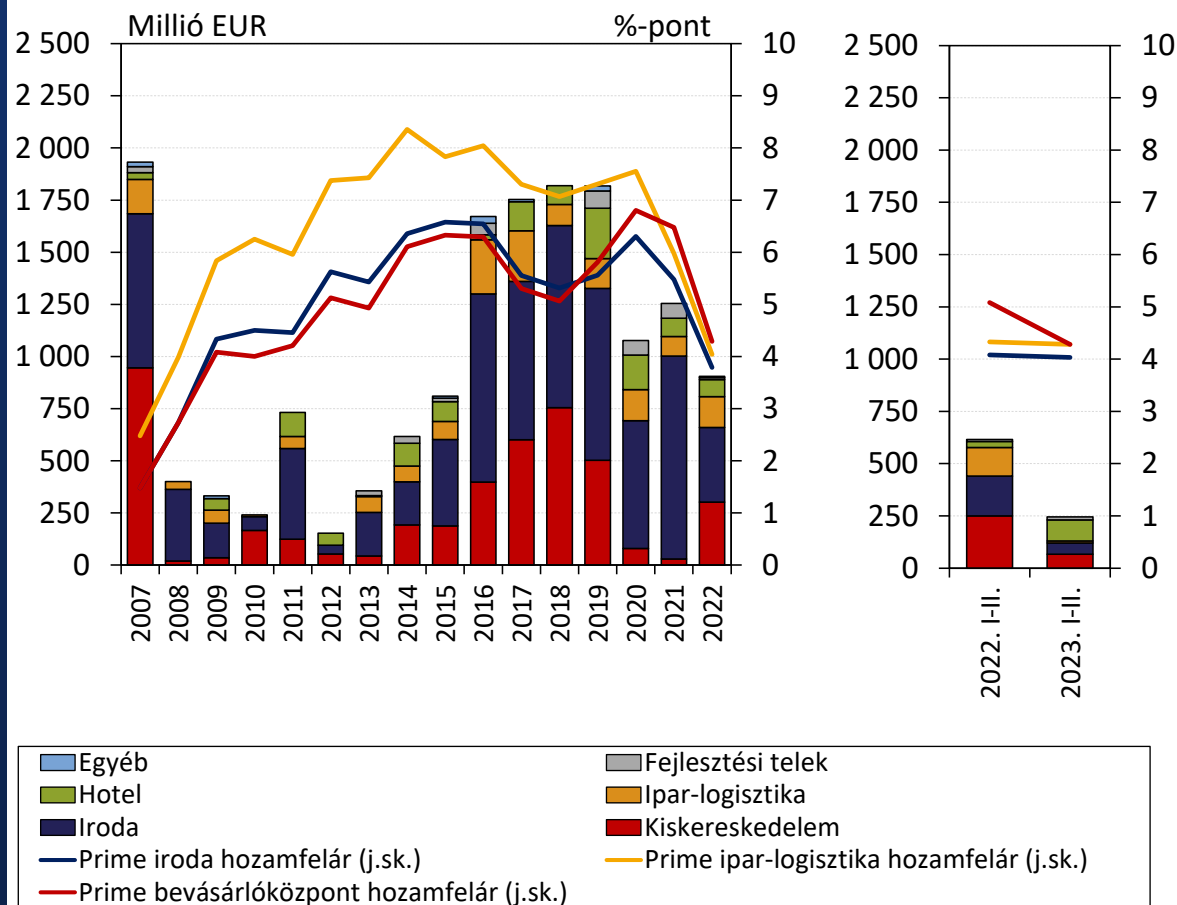
Kiemelt lakáspiaci kockázati indikátorok
(Változások esetén az előző év azonos időszakához képest.)

Az MNB a ciklikus kockázatok enyhülése és bizonytalan gazdasági környezet okán az anticiklikus tőkepufferráta (CCyB) 0,5 százalékos szinten történő aktiválását egy évvel, 2024. július 1-jére halasztotta

KÉRDÉSEK
sajto@mb.hu

A CRE PIACON CSÖKKENT A BEFEKTETÉSI FORGALOM, A KOCKÁZAT- MENTES HOZAM FELETTI PRÉMIUM BESZŰKÜLT (EU SZINTEN IS)

A hazai kereskedelmiingatlan-piac befektetési volumene, annak összetétele piaci szegmensek szerint és prime hozamfelárak

A nemzetközi intézmények is **CRE kockázatokra** figyelmeztetnek

ESRB
European Systemic Risk Board
European System of Financial Supervision

„Concerns have been growing about conditions in the commercial real estate (CRE) market ...”

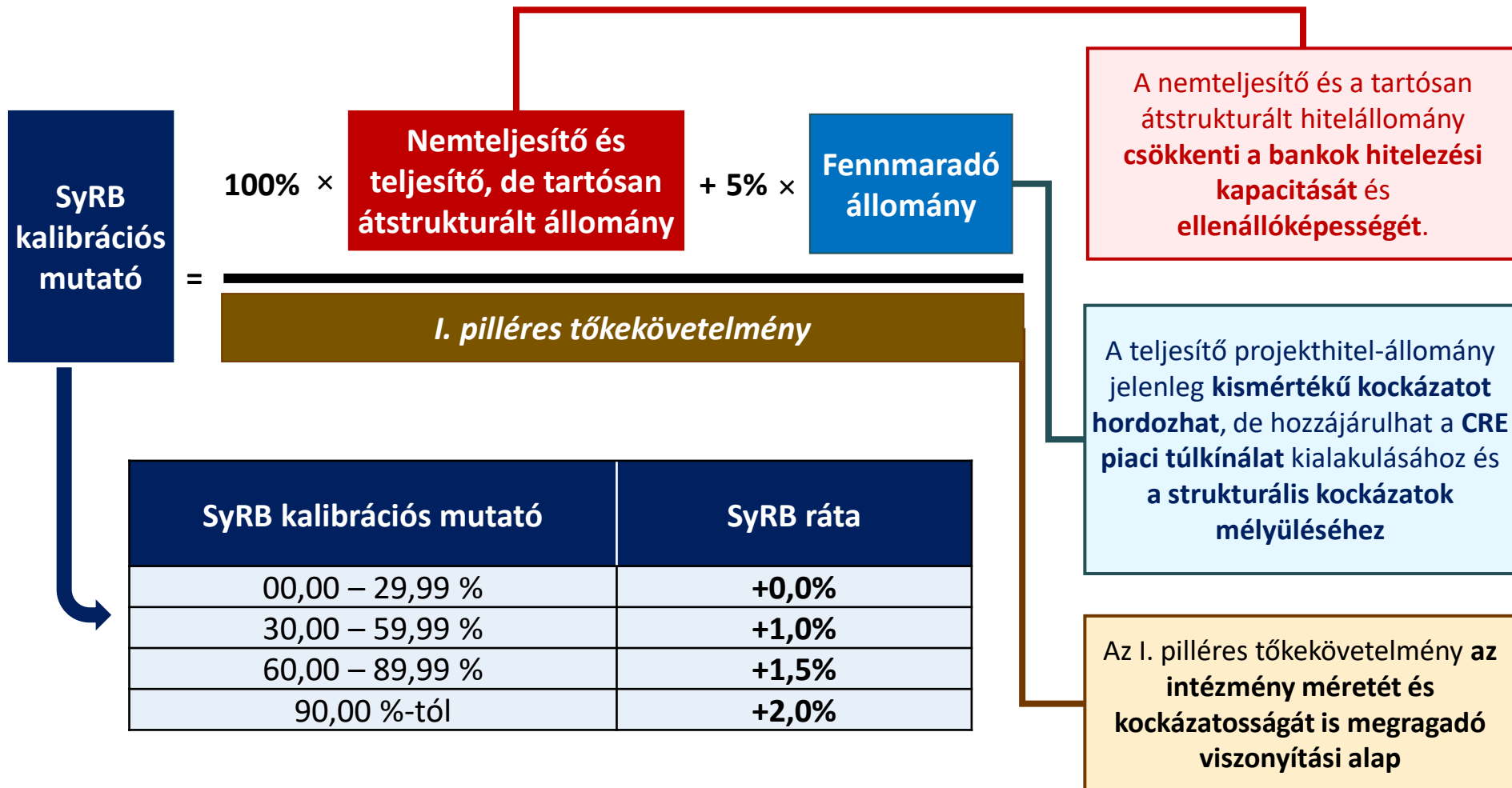
„While activating buffers at an early stage has important benefits, increasing buffer rates can still be beneficial at the current, late stage of the financial cycle, provided that procyclical effects are avoided.”

„Relevant authorities [...] should continue to ensure that risks and vulnerabilities related to the CRE sector are adequately addressed. ”

KÉRDÉSEK
sajto@mb.hu

A RENDSZERKOCKÁZATI TŐKEPUFFER-KÖVETELMÉNY PREVENTÍV CÉLLAL ERŐSÍTI A BANKOK ELLENÁLLÓKÉPESSÉGÉT

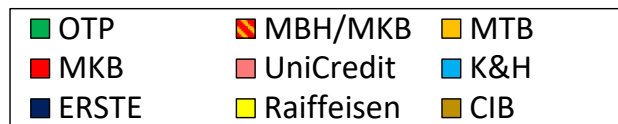
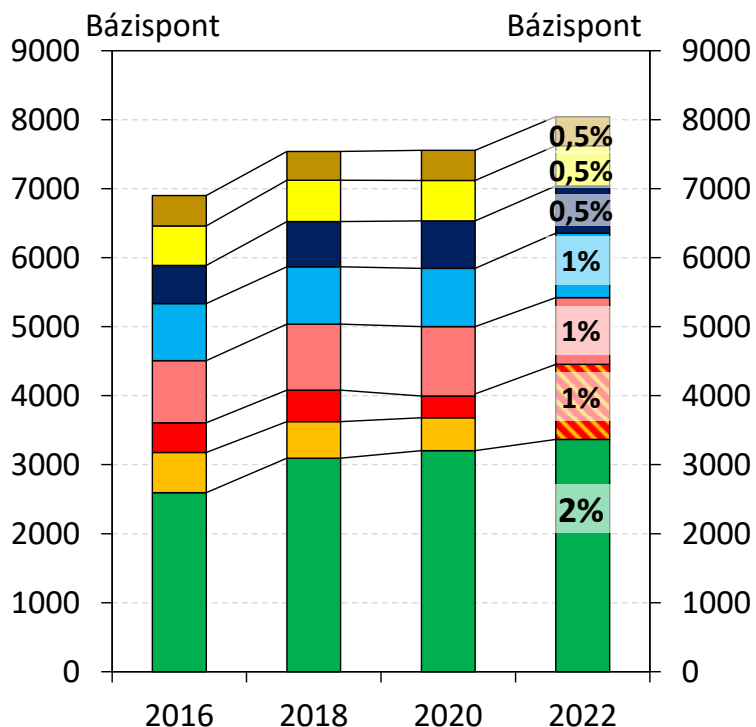

Megjegyzés: Az állományi adatok súlyozatlan állományok. 1: problémás állomány (kalibrációs mutató számlálója): a nemteljesítő állományok függetlenül az átstrukturálás fennállásától és a teljesítő, de az utolsó átstrukturálás óta több mint 2 éve átstrukturált állomány, a partner székhelyétől és az ingatlan helyétől függetlenül, csoporthoz tartozó belföldi intézmények aggregált HITREG adatai alapján. 2: I. pilléres tőkekövetelmény (kalibrációs mutató nevezője): konszolidált hazai I. pilléres tőkekövetelmény. Forrás: MNB

KÉRDÉSEK
sajto@mnb.hu

A RENDSZERSZINTEN JELENTŐS INTÉZMÉNYEK TŐKEPUFFERE EU-S ÖSSZEVEETÉSBN IS ARÁNYOSAN NÖVELI AZ ELLENÁLLÓKÉPESSÉGET

A rendszerszinten jelentős bankok pontszámainak és végső pufferrátáinak alakulása

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
AT		Csökkentés -1-2%p, de SyRB kompenzálta					
BE							
BG							
CY		Minden O-SII					
CZ		2022 előtt SyRB					
DE		2021 előtt SyRB					
DK							
EE							
ES							
FI		Kismértékű csökkentés egy banknál, -1%p, majd 2023-tól csak -0.5%p					
FR							
GR		Minden O-SII					
HR							
HU	Feloldás			minden O-SII			
IE							
IT							
LT		1db O-SII					
LU							
LV			2db O-SII				
MT		2db O-SII		1db O-SII			
NL							
PL							
PT		Összes	1db O-SII				
RO							
SE							
SI							
SK							
LI							

	Nincs O-SII		Egyéb módosítás COVID miatt
	Felépítés COVID előtt		Felépítés COVID után egyéb okból
	Felépítés COVID miatt		Végső

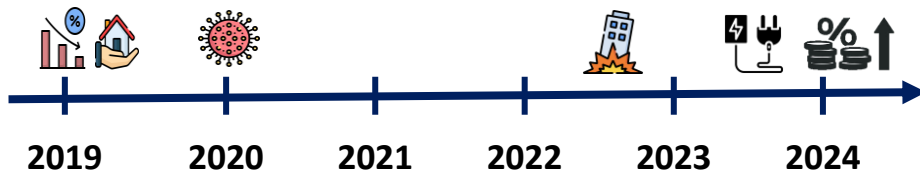
Az O-SII-puffer-felépítés alakulása az EU-ban

Megjegyzés: Az egyedi O-SII intézményekre vonatkozó COVID alatti/utáni kedvezmények az intézmény egyedi helyzetéből erednek: újonnan O-SII-ként azonosított bankok vagy növekvő végső rátával érintett O-SII-k alkalmazkodását könnyítették így meg a szabályozók. Forrás: ESRB, MNB

KÉRDÉSEK
sajto@mb.hu

A MAKROPRUDENCIÁLIS TŐKEPUFFEREK FOKOZATOS FELÉPÍTÉSE A HITELEZÉSI KAPACITÁS CSÖKKENTÉSE NÉLKÜL ERŐSÍTI A PÉNZÜGYI STABILITÁST

CCyB

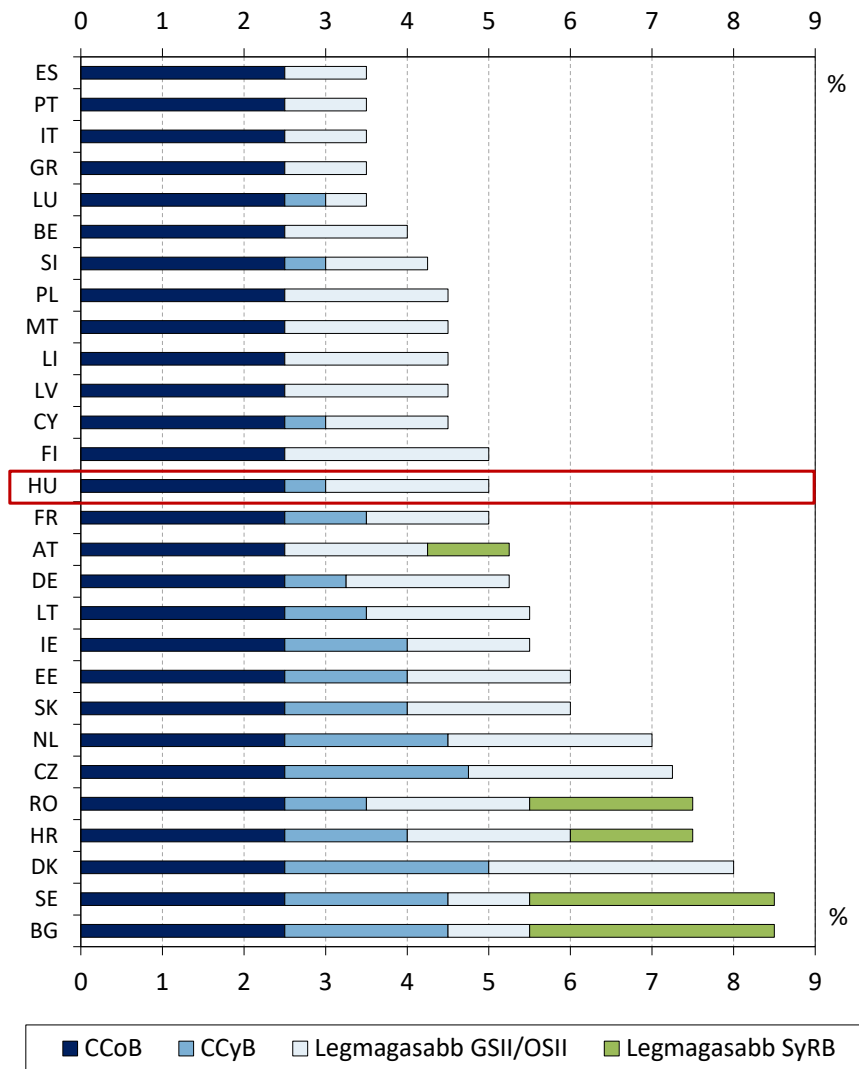
- Hitelezés visszaesése
- Kockázatok csökkenése

SyRB

- Kalibráció
- Piaci egyeztetés
- EKB értesítés
- Felépítés

O-SII

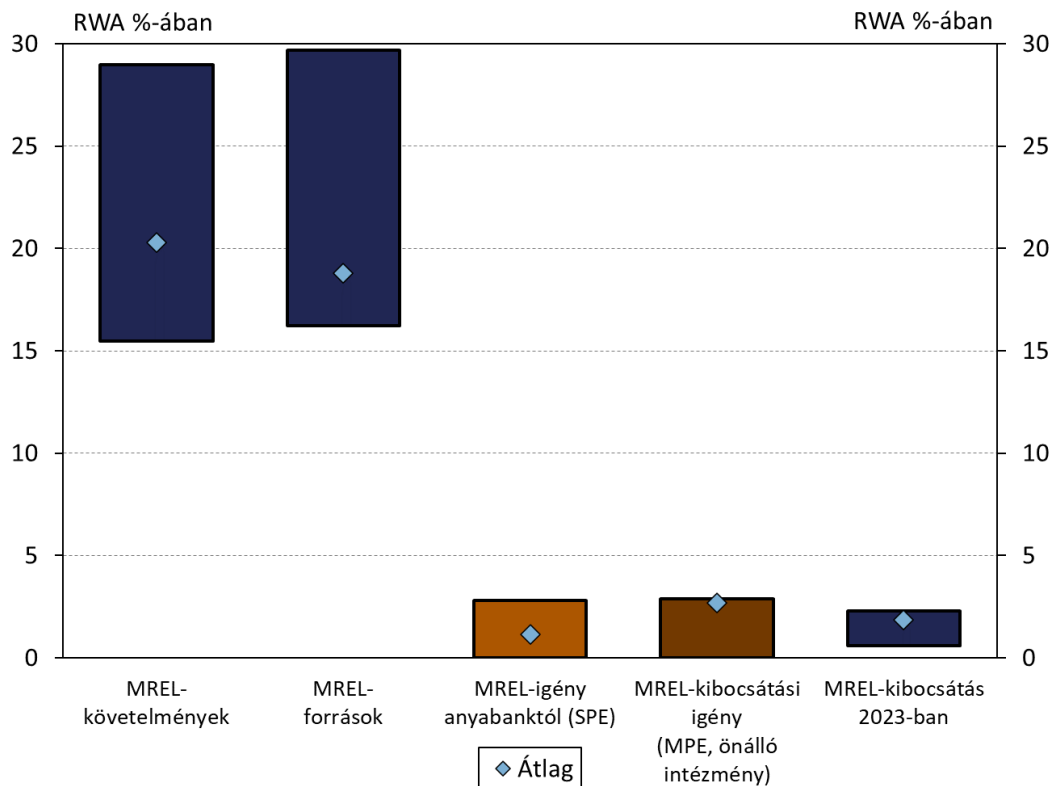
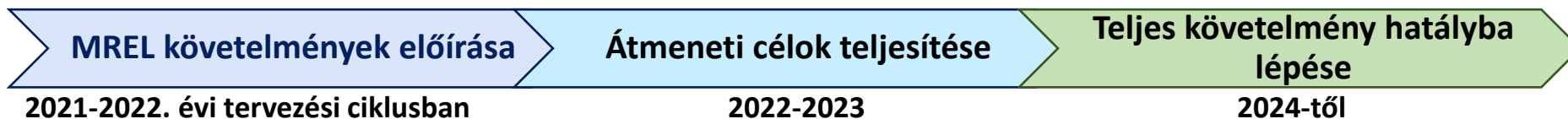
Az EU tagországok bejelentett tőkepufferkövetelményei (2023. augusztus)

Megjegyzés: Bejelentett pufferek. A CCyB ráták az adott országbeli kitétségekre vonatkoznak, a nemzetközi bankcsoportok esetén a konszolidáltan érvényes ráta jelentősen eltérhet. Több ország alkalmaz még szektorális SyRB-t. Forrás: MNB, ESRB

KÉRDÉSEK
sajto@mnb.hu

AZ MNB SZOROSAN NYOMON KÖVETI A 2024. JANUÁR 1-I KÖTELEZŐ MREL MEGFELELÉSRE VALÓ FELKÉSZÜLÉST

Nagybankok MREL-követelménye a TREA arányában és a szükséges alkalmazkodás szanalási stratégia alapján

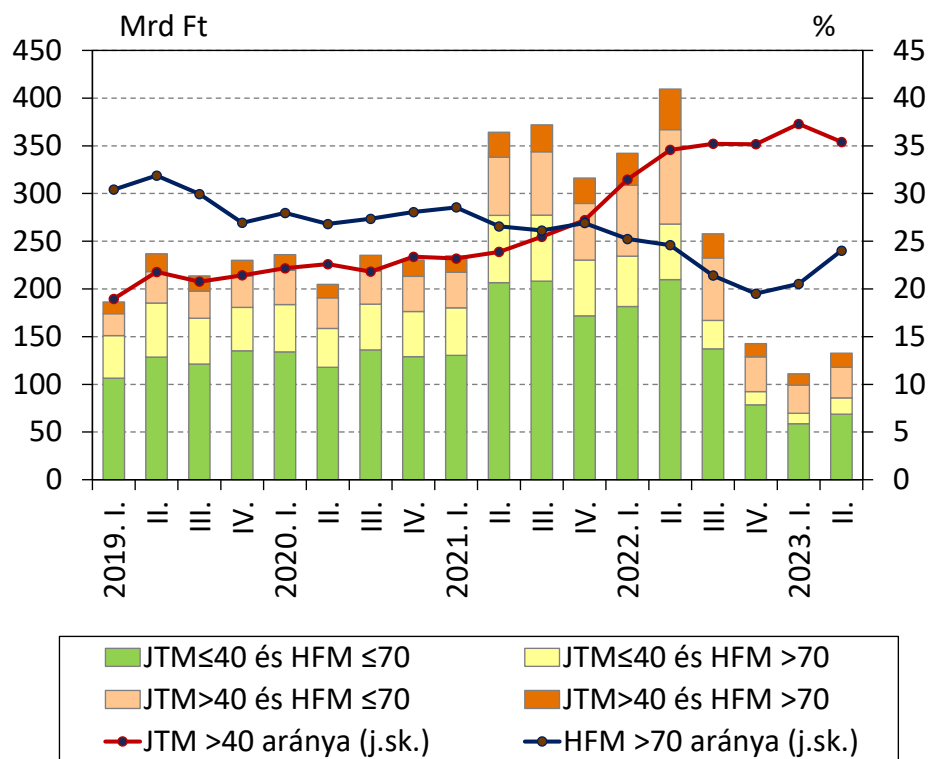
✓ Az érintett hitelintézetek a 2023. január 1-i, közbenső MREL-követelményeket teljesítették.

- Az anticiklikus tőkepufferráta aktiválásának halasztása csökkentette a MREL-igényt.
- Az intézményeknek 2023 októberét követően továbbra is mintegy 410 Mrd Ft MREL-képes forrást kell kibocsátaniuk 2024. január 1-jéig.

KÉRDÉSEK
sajto@mbn.hu

A LASSULÓ HITELPIACON A NAGYOBB JÖVEDELMI MEGTERHELTSÉGGEL NYÚJTOTT HITELEK SÚLYÁNAK NÖVEKEDÉSE LÁTHATÓ

*Az új lakáshitel-kihelyezés alakulása az adóssághék limitek közelében való kihelyezés szerint**

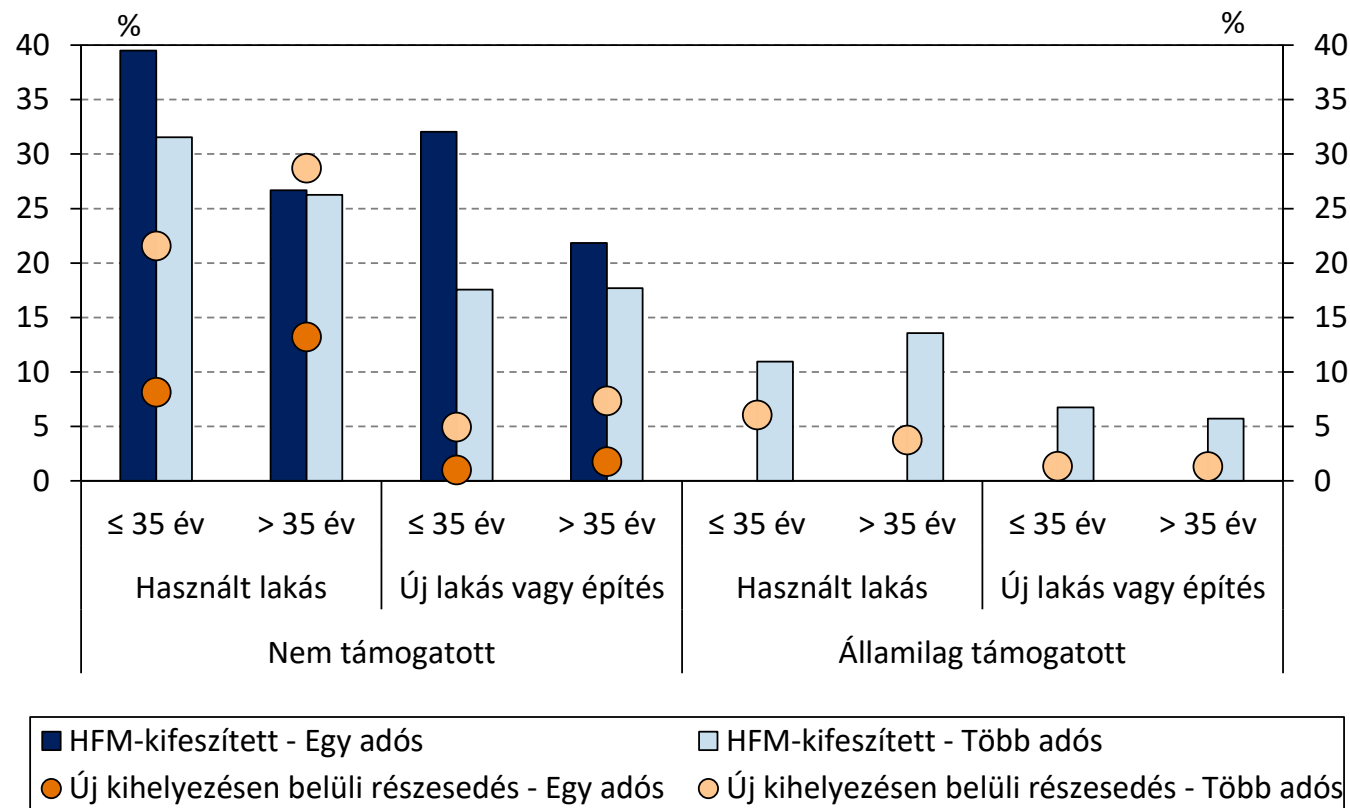
- 2023 januárjától az MNB adóssághék eszközeinek köre az adósok által vállalható teljes tartozás összegét azok éves jövedelmének arányában korlátozó előírással (LTI/DTI) bővült, ennek alkalmazása azonban egyelőre nem indokolt.
- 2023. júliustól az MNB megemelte az adóssághék előírásban rögzített jövedelmi (500 e Ft → 600 e Ft) és de minimis nominális küszöbököt (300 e Ft → 450 e Ft).

- A magas JTM mellett nyújtott hitelek súlyának növekedését elsősorban bázishatás okozza.
- A magas jövedelmi kifizettség továbbá a lakáshitel-felvevők egy szűk körére jellemzők.
- Ezek a hitelek a korlátozott kihelyezett volumen okán nem jelentenek rendszerkockázatot.

KÉRDÉSEK
sajto@mb.hu

A HFM ELŐÍRÁS ERŐSÍTI A PÉNZÜGYI STABILITÁST, DE FOKOZOTTAN ÉRINTHETI AZ ELSŐLAKÁS-VÁSÁRLÓK LAKHATÁSI LEHETŐSÉGEIT

A kevés önerővel (HFM > 70%) felvett lakáshitelek aránya különböző ügyfélszegmenseken belül (2022)

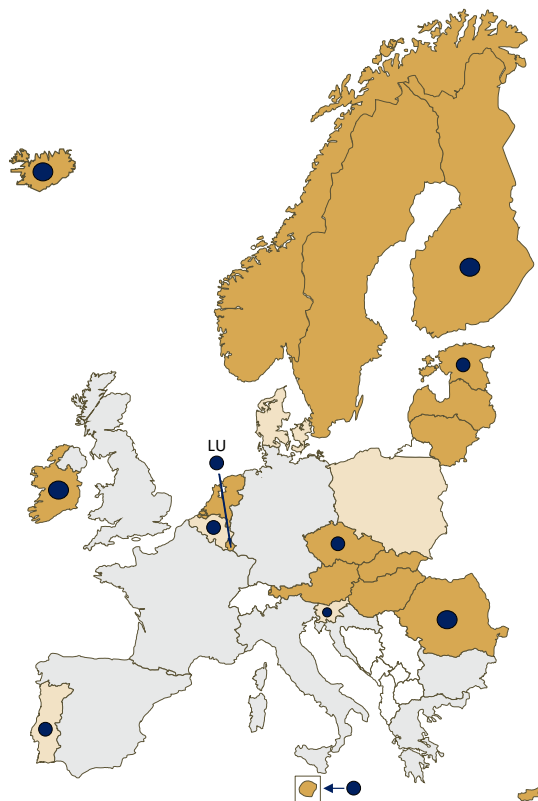
- A HFM-kifizítettség a fiatal, állami támogatásra nem jogosult, egyedüli hitelfelvevő, használt lakást vásárlók között a legmagasabb
- A lakáspiaci kockázatok enyhülése lehetőséget adhat a HFM limitek célzott lazítására
- **A családtámogatások szűkítése, feltételeinek szigorítása 2024-től tovább nehezítheti a szükséges önerő előteremtését**

KÉRDÉSEK
sajto@mnb.hu

A FIATAL ELSŐLAKÁS-VÁSÁRLÓKRA VONATKOZÓ KEDVEZŐBB HFM LIMITEK NEMZETKÖZI SZINTEN IS ELTERJEDTEK

Elsőlakás-vásárlók HFM kedvezményének nemzetközi elterjedtsége (2023.07.)

- Fedezetalapú szabályozás - ajánlás
- Fedezetalapú szabályozás - kötelező
- Nincs fedezetalapú szabályozás
- Elsőlakás-vásárlók kedvezménye

Forrás: ESRB; MNB; [Grosz et al. \(2023\)](#)

Az elsőlakás-vásárlókra vonatkozó magasabb HFM limit a kockázatok túlzott növelése nélkül segíthetné lakásvásárlási lehetőségeiket

Az MNB a fiatal elsőlakás-vásárlókra vonatkozó 90 százalékos HFM limit bevezetését tervezi. Ez az érintett hitelfelvevőknek a jelenlegihez képest fele akkora önerőelvárást jelentene.

Az elsőlakás-vásárlói státuszt az ügyfelek nyilatkozata és az ingatlanyilvántartásból elérhető adatok alapján szükséges vizsgálni.

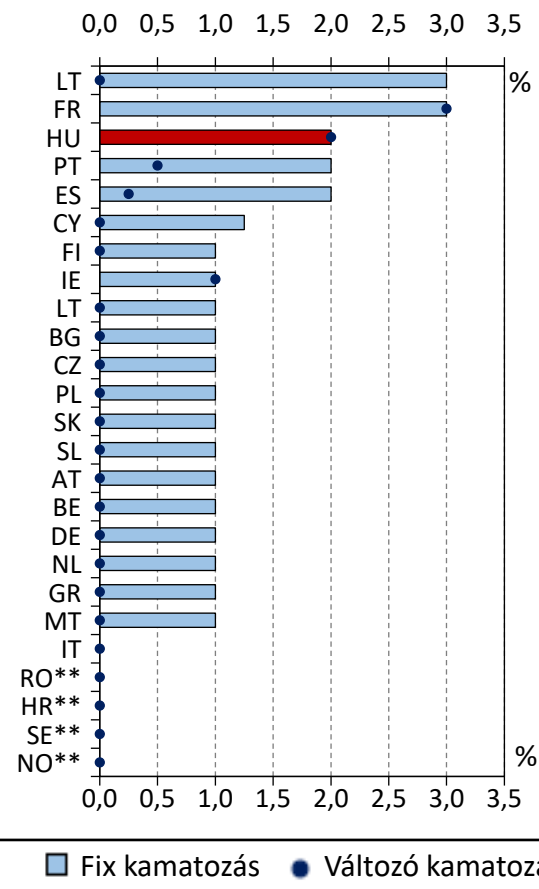
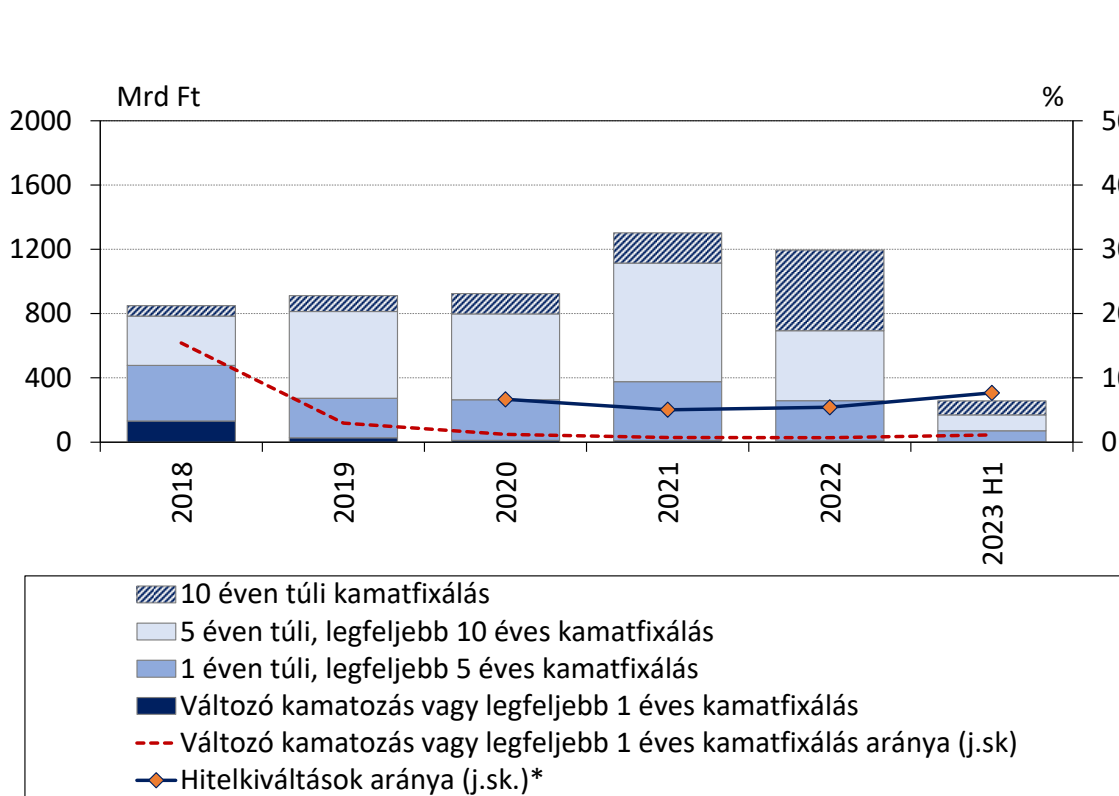

A részletes feltételrendszert a piaci szereplőkkel egyeztetve 2023 végéig tervezi kidolgozni az MNB, és 2024 első felében léphetnének életbe a módosítások.

KÉRDÉSEK
sajto@mb.hu

AZ ÚJ HITELFELVEVŐK „BELERAGADHATNAK” A MAGAS KAMATOZÁSÚ HITELEIKBE, AMIN A HITELKIVÁLTÁSOK ÖSZTÖNZÉSE SEGÍTHET

Az új lakáshitelek a kamatperiódus hossza szerint

- A hitelkiváltás költségei nemzetközileg is magasak
- Az MNB az adósságfék előírásokban és az MFL termékekkel is segíti a hitelkiváltást

A jelzáloghitelek előtörlesztési díja kamatozás szerint az EU-ban (2023)

Javasolt a díjmaximum csökkentése és a szükséges bankközi igazolások közvetlen átadhatóságának biztosítása

Megjegyzés: *A hitelkiváltások arányát a HITREG jelentés 2020. évi indulásától ábrázoltuk. **További, nehezen számszerűsíthető országspecifikus szabályok. LU, EE, DK, UK esetében nincs számszerű jogszabályi limit.

KÉRDÉSEK
sajto@mb.hu

A BANKOK LIKVIDITÁSI ÉS FINANSZÍROZÁSI POZÍCIÓI MEGFELELŐEK, NÉHOL NÉMILEG CSÖKKENŐ, DE ÉRDEMI PUFFEREKSEL

Mutató	Limit(ek)	Átlag (%)	Változás (3 hó)	Változás (12 hó)
LCR ¹	100% (min)	156,5	↑	↓
NSFR	100% (min)	128,3	↑	↓
DMM	100% (min)	166,6	↓	↑
DEM ²	+15/-30% (max/min)	-6,7	↓	↓
BFM	30% (max)	8,9	↓	↑
JMM ³	25% (min)	31,8	↑	↑

**A likviditási és finanszírozási előírásoknak való
bankszektori megfelelés (2023.06.30)**

Megjegyzés: DMM – Devizafinanszírozás megfelelési mutató, DEM – Devizaegyensúly mutató, BFM – Bankközi finanszírozási mutató, JMM – Jelzáloghitel-finanszírozás megfelelési mutató, LCR – Likviditásfedezeti mutató, NSFR – Nettó stabil finanszírozási ráta. ¹Jelzálogbankok és lakás-takarékpénztárak nélkül. A nyilak iránya a számszaki változást, míg a színe a kockázat csökkenését (zöld), vagy növekedését jelzi (piros). Forrás: MNB

LCR „szigorítás”:

- A betétállomány koncentrációjától függő 2. pilléres LCR többlet növelése
- A likviditásmenedzsment 2023. év végéig megvalósítandó elővigyázatossági célú megerősítésére szóló felügyeleti elvárások.

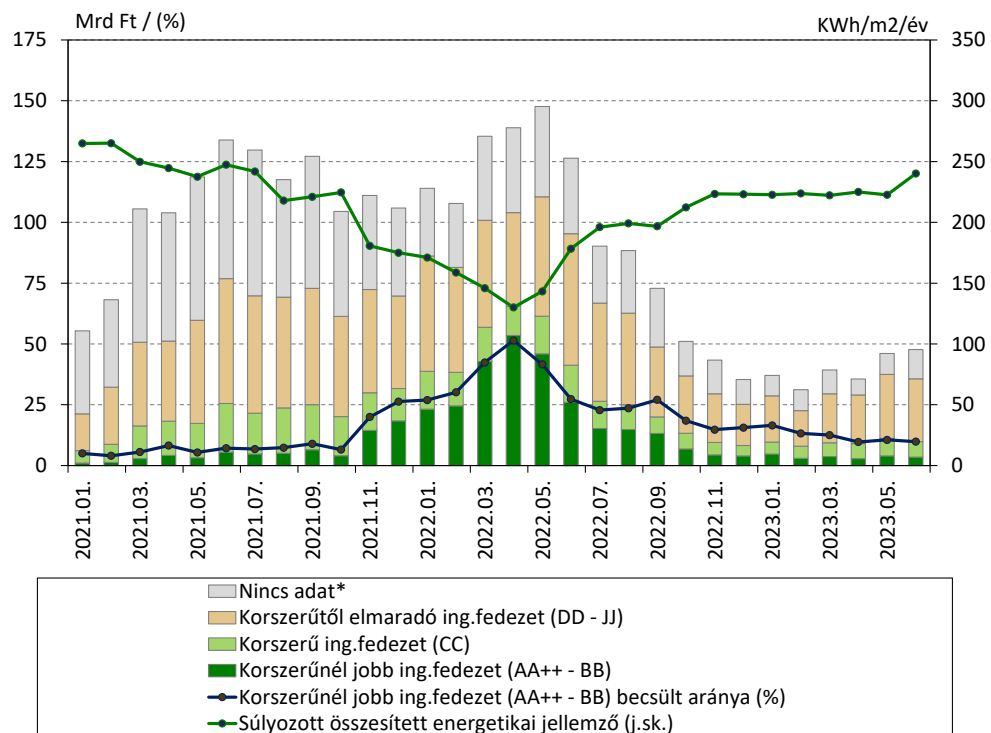
JMM „lazítás”:

- 1 éves halasztás a deviza jelzáloglevelekre vonatkozó zöld követelmény életbelépésére 2024. október 1-jéig

KÉRDÉSEK
sajto@mnbb.hu

AZ MNB SZÁMOS ESZKÖZZEL SEGÍTI A ZÖLD ÁTMENETET – A KÖVETKEZŐ LÉPÉST AZ ADÓSSÁGFÉKEK JELENTHETIK

Az új lakáshitel-kihelyezés eloszlása a finanszírozott lakóingatlanok energetikai besorolása szerint

Az MNB számos eszközzel támogatja a zöld átállás ösztönzését

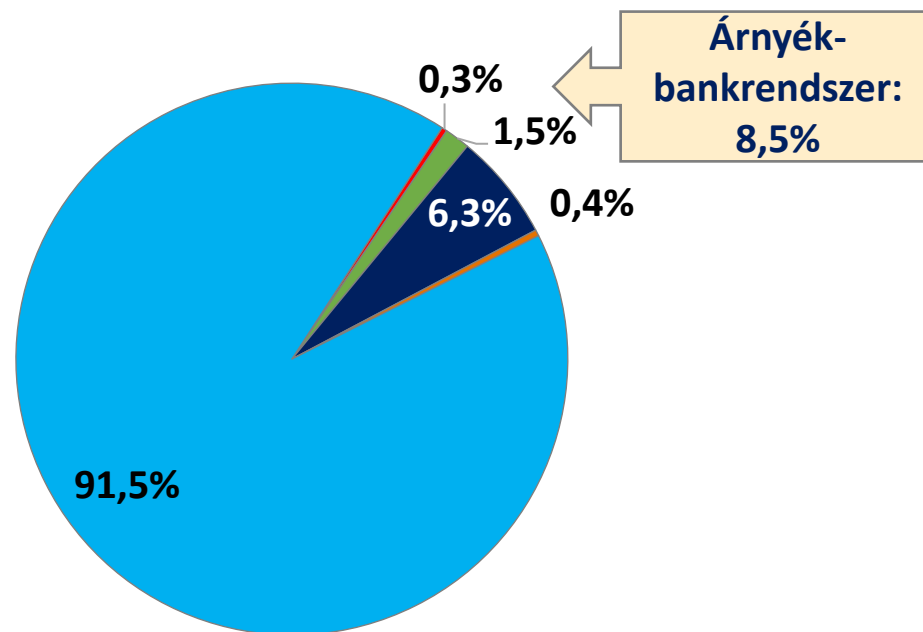
- ✓ Tőkekövetelmény-kedvezmény program
- ✓ JMM kedvezmény
- ✓ Zöld jelzáloglevél-vásárlás
- ✓ NHP Zöld Otthon Program
- ✓ Zöld MFL hitelcélok

- Az adósságfék szabályok esetén **több nemzetközi példa is látható** a zöld szempontok szabályozói figyelembe vételére
- Az alkalmazás előfeltétele az energetikai adatokhoz való szabályozott intézményi hozzáférés kialakítása

KÉRDÉSEK
sajto@mb.hu

A HAZAI ÁRNYÉKBANKRENDSZER MAKROPRUDENCIÁLIS SZEMPONTBÓL JELENLEG NEM JELENT ÉRDEMI KOCKÁZATOT

- Befektetési alapok
- Magántőke alapok
- Pénzügyi vállalatok - nem bankcsoporthoz tartozó
- Pénzügyi vállalatok - bankcsoporthoz tartozó
- Hitelintézetek

Hazai pénzügyi rendszer által nyújtott hitelek állománya 2022-ben

Az árnyékbanki és nem banki tevékenységeket célzó makroprudenciális előírások uniós erősítése

- ✓ Az árnyékbankokkal szembeni banki kockázatokat tőkearányos összesített és egyedi limitek korlátozzák
- ✓ A befektetési alapokra vonatkozó uniós irányelvek felülvizsgálata újabb prudenciális eszközöket (likviditáskezelés javítása, szigorúbb befektetési irányelvek, közzétételi követelmények) nyújthat a stabilitási kockázatok kezelésére.
- ✓ A tervezett Szolvencia 2 felülvizsgálat a biztosítók szabályozásában is bővítené a makroprudenciális eszköztárat.

KÉRDÉSEK
sajto@mnb.hu

AZ MNB PÉNZÜGYI FOGYASZTÓVÉDELMI TEVÉKENYSÉGÉVEL IS ERŐSÍTI A PÉNZÜGYI RENDSZERBE VETETT BIZALMAT

FOGYASZTÓI PANASZOK

hitelintézeti szektor 2022

384
ezer

hitelintézetekhez benyújtott fogyasztói

2063

4587

412

email

telefon

személyes
megkeresés

érkezett az MNB ügyfélszolgálatára

216

kérelem alapján indított vizsgálatot az MNB

Fogyasztói panaszok 2022-ben a hitelintézeti szektorban

Kiemelten vizsgált területek

A kibercsalások megelőzése, a fogyasztók pénzügyi tudatosságának erősítése

A fizetési moratóriumhoz kapcsolódó előírások betartása

A számlatermékek inflációhoz kötött mértékű díjemelése

A Minősített Fogyasztóbarát keretrendszer fejlesztése

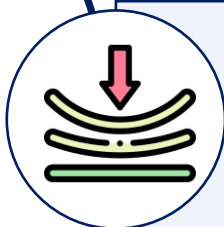

KÉRDÉSEK
sajto@mbn.hu

A 2023. ÉVI MAKROPRUDENCIÁLIS JELENTÉS FŐ ÜZENETEI

- A makroprudenciális szabályok hozzájárultak ahhoz, hogy a **bankrendszer és a piaci szereplők sokkellenálló-képessége megfelelő.**
- A ciklikus kockázatok enyhülnek, de a kockázatok várható alakulását tekintve jelentős a bizonytalanság.

- A hazai bankok likviditási és finanszírozási helyzete megfelelő.
- A makroprudenciális tőkepufferek fokozatos felépítése a hitelezési kapacitás csökkentése nélkül erősíti a bankok stabilitását.

- Az adósságfék előírások **erősítik a háztartások ellenállóképességét**, de a **fiatal elsőlakás-vásárlókra kedvezményes HFM limitek előírása** indokolt.
- A kereskedelmiingatlan-piaci kockázatok potenciális emelkedése okán **az MNB újraaktiválta a rendszerkockázati tőkepuffert.**

- A **bankrendszernek kiemelt szerepe** van a klímaváltozás elleni küzdelemben.
- A **zöld szempontok az adatelérés javulása esetén a makroprudenciális eszköztárba, elsősorban az adósságfékbe is beépíthetők lehetnek.**

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET!